

دریچه فرهنگ

افزایش کمک های مردمی به عتبات

امسال کمک های مردمی به عتبات عالیات افزایش دارد. چند ماه از شیوع کرونا در جامعه و رکود برخی فعالیت ها می گذرد اما مشکلات اقتصادی نه تنها مانع از کمک های مردمی به عتبات عالیات نشده است بلکه امسال میزان آن هم افزایش دارد به گونه ای که رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات استان گفت: هر چند که جلسه و اجتماع جمعیت برگزار نمی شود و ستاد هم قبض و صندوقی برای جمع آوری کمک ندارد اما ندورات و کمک های مردم از جنبه کمی و کیفی با مراجعه به ستاد افزایش یافته است برای مثال یک خیر به تنهایی ۱۰۰ میلیون تومان کمک کرده است و تعداد کارگاه های قالی بافی حتی در منطقه محرومی مانند درح افزایش یافته و در استان از ۲۴۰۰ به ۲۶۰۰ کارگاه رسیده است. به گفته «چوینده» تعهد سال گذشته استان برای کمک به عتبات سه میلیارد تومان است که محقق شد و هر چند برای امسال تامین سه میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان تعهد شده اما در حالی که سال به نیمه رسیده است حدود دو میلیارد تومان برای کمک به بازسازی عتبات عالیات جمع آوری شده است و این احتمال وجود دارد که تا پایان سال بیش از میزان تعهد استان هم محقق شود.

اسفندیار بی پول

کتابخانه عمومی روستای اسفندیار طیس، امسال هیچ اعتباری ندارد. عملیات ساخت این کتابخانه عمومی سال ۹۵ آغاز شد و با این که چهار سال می گذرد به دلیل مشکلات اعتباری این پروژه به پیشرفت کافی نداد و آن طور که رئیس اداره کتابخانه های عمومی شهرستان طیس گفت: پیشرفت احداث کتابخانه در حد ۳۰ درصد باقی مانده و با کمک دهیاری آهین آلات تامین شده و پروژه به نصب اسکلت رسیده است.

«مردان عشقی» از اختصاص نیافتن اعتبار برای این پروژه در سال ۹۹ خبر داد و افزود: هر چند سال گذشته هم اوضاع بهتری نداشت فقط ۲۰ میلیون تومان به آن علقی گرفت که در پایان سال مالی تخصیص یافت.

رشته نازک تولید پارچه سنتی در استان

بازار نساجی سنتی در تسخیر حوله بافی

قاسمی

چند سال از احیای رشته توبافی می گذرد و خراسان جنوبی با زنده کردن این هنر، روستای جهانی خراشاد را به نام خود ثبت کرد و صدای چیلیک چیلیک دستگاه های توبافی با تولید پارچه و حوله های دست باف در گوشه گوشه استان، گوش نواز بانوان شهری و روستایی شد. امروز حدود ۶ هزار بافنده استان در صنعت نساجی سنتی یا همان توبافی مشغول کار هستند اما بیشتر تولیدشان را حوله های پنبه ای و نخی تشکیل می دهد و اگر چه در برخی کارگاه هاوبعضی نمایشگاه های صنایع دستی پارچه های دست بافت هم به چشم می آید اما بازار نساجی سنتی را حوله هاتسخیر کرده است. این در حالی است که برخی شهروندان آشنابه حوله هاو نساجی سنتی استان طالب خرید پارچه های دست باف خنک وپنبه ای هستند که ارگانیک است و حساسیت زانیست. ظرافت، لطافت و برای هر فصل جنسی مناسب دارد اما جای این پارچه ها در بازار خالی است. این را شهروندی می گوید که لطافت حوله های دست بافت را تاجر به کرده است اما با وجود تمایل به تهیه لباس از این جنس، نشانی برای خرید نمی یابد در حالی که می توان لباس های مختلف زنانه، مردانه و بچگانه از همین دست پارچه ها تهیه کرد. به نظر علی پور، تنوع در تولید دست بافته ها مهم است و نباید همه توان و ظرفیت این هنر در تولید حوله خلاصه شود بلکه باید مراکز شناخته شده ای برای معرفی و عرضه منسوجات استان تعیین شود.

دسترسی کم به پارچه

شهروند دیگری با تایید گفته های او توضیح می دهد: پارچه هایی از جنس همان حوله ها تولید می شود که در نمایشگاه های صنایع دستی و کارگاه های حوله بافی می توان آن ها را یافت اما تنوع کم است و برای شال، مانتو و لباس زمستانی کاربرد دارد ولی همه جا در دسترس نیست و فقط افرادی که با این هنر و تولیدات آن آشنا هستند سراغش را می گیرند. «سورگی هم کم بودن تنوع در تولید را مطرح و اضافه می کند: در استانی مانند یزد در این زمینه بیشتر کار شده است و در کارگاه ها و نقاط گردشگری می توان آن ها را دید و خریداری کرد. در خراسان جنوبی پارچه ضخیمی به نام برک تولید می شود که قیمت آن زیاد است و برای لباس گرم کاربرد دارد اما توان خرید آن پایین است.

پارچه جدید بر اساس نیاز بازار

در یک کارگاه تولید منسوجات سنتی مدیر مجموعه، مشکلات فروش و بازاریابی چند ماه اخیر و به ویژه تبعات کرونا را مطرح می کند و می گوید که این موضوع باعث تغییر و تنوع در تولید شده و منسوجات را به سمت پارچه و انواع لباس هدایت کرده است و فروشگاه هم در مجاورت کارگاه به زودی افتتاح می شود. در هر کار تا تنوع نباشد فروش هم نیست و برای ماندگاری باید به تولید متنوع و با کیفیت اندیشید. «حوا دهقان» با این نظر، اصل به روز بودن و پیش رفتن با نیاز بازار را مهم می داند و می گوید: تغییر رویه را امسال شروع کرده است تا محصولات کیفی و متنوع تری در کارگاهش تولید کند چرا که عمر مصرف حوله کوتاه و تا ۱۲ ماه است اما باید پارچه ای تولید شود که ماندگاری و مصرف بیشتری دارا باشد، بنابراین باتداوم آموزش در تولید محصولات جدید در کارگاه و بر اساس نیاز بازار، پارچه های جدیدی با همان شیوه سنتی حوله بافی تولید می شود که کیفیت خوبی دارد اما هنوز بازار باز نشده است و به دلیل دقت بر کیفیت تولید، شاید قیمت تمام شده آن بیشتر باشد اما مشتری خاص می خواهد. او تاکید می کند که گاهی تولید کننده از تنوع استقبال نمی کند چون تغییر برایش سخت است و در این زمینه آموزش ندیده است و آگاهی ندارد و ترس از فروش نرفتن و بازار را پنهان می کند. از طرف دیگر هم از آن جا که تولید و هزینه پارچه های سنتی و فروش حوله بیشتر است حاضر به تغییر رویه نیست.

سفارش پارچه از شرکت های معتبر

اما خبر خوب این است که منسوجات سنتی استان از قالب حوله خارج شده است و پارچه هایی با عرض ۱۰۵ سانتی متر را شامل می شود و حتی تا عرض یک و نیم متر قابل تولید است با این تفاوت که به گفته معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی

و گردشگری استان به دلیل افزایش عرض پارچه، تولید توان جدی و زور بازوی مردانه می خواهد و از پارچه های با عرض ۱۰۵ سانتی متر، به ویژه در خارج استان خوب استقبال و حتی سفارش هایی از شرکت های معتبر ها کویپال و البسکو دریافت شده است. «عباس زاده» تولید و دوخت لباس از منسوجات سنتی استان را یادآوری می شود و اظهار می کند که برخی کارگاه های پارچه بافی، پوشاک هم تولید می کنند البته تعداد و تنوع تولید پارچه در استان کم و بیشتر حوله است چرا که بازار خود را دارد اما تولید پارچه برای صنعت گر، ریسک است و از نداشتن بازار هراس دارد. البته تولید تنوع در پارچه های دست باف نیاز به فرهنگ سازی زیاد و همچنین تغییر در نوع بافت دارد هر چند که در برخی کارگاه ها پارچه های متنوع تولید می شود. بنا به گفته وی، یک شرکت فعال در حوزه صنایع دستی از این پارچه های نخی، پرک، مله و... لباس تولید می کند که تنوع آن بیشتر از ۱۵ نوع و البته بسته به تعداد الباف است. با وجود این در بیشتر مراکز، تولید حوله بیشتر است و تصور نمی شود در بازار، محلی برای فروش آن ها باشد و بیشتر در همان کارگاه ها عرضه می شود. وی با اشاره به این که بیشتر حوله بافته می شود، تولید پارچه را نیاز مند فرهنگ سازی و تامین شرایط تولید در کارگاه می داند و می گوید: حجم تولید پارچه، مستلزم تامین مواد اولیه بیشتر و اغلب سفارشی است. با وجود این تنوع در تولید منسوجات ۱۰۰ درصد ضروری است تا استان در این زمینه خودکفا شود البته به مواد اولیه، طراحی، ترویج فرهنگ استفاده، آموزش، بازآموزی و تکمیل دوره، اقدام در قالب تعاونی و... هم نیاز دارد. این راه می گوید که هر چه حوله تولید شود بازار اشباع نمی شود چرا که در خارج استان، مشتری دارد و باید با برنامه ریزی و به صورت هدفمند به ویژه برای تولید در روستای جهانی حوله بافی برای تنوع در تولید اقدام شود.

تولید کننده: تنوع

در تولید و پیش رفتن با شرایط بازار، ضرورت دارد اما حوصله، آموزش، حمایت و سرمایه گذاری می خواهد در حالی که تعداد یافتگان پارچه کم است و حاضربه کار تیمی و جمعی نیستند

معاون صنایع

دستی اداره کل میراث فرهنگی: تنوع در تولید منسوجات ۱۵ درصد ضروری است تا استان در این زمینه خودکفا شود البته به مواد اولیه، طراحی، ترویج فرهنگ استفاده، آموزش، بازآموزی و تکمیل دوره، اقدام در قالب تعاونی و... هم نیاز دارد

درخشش جاذبه های استان در کارنامه

انجمن گردشگری پایدار و میراث ماندگار

نشست تعدادی از فعالان و تشکل های مردم نهاد خراسان جنوبی به مناسبت روزتشکل ها و مشارکت اجتماعی با حضور برخی از مدیران ارشد استان برگزار و دغدغه های آن ها مطرح شد. معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار در این جمع، یک اصل مهم در حکومت را مشارکت خواند که حلقه اتصال بین مردم و موفقیت یک نظام است و چنانچه مردم از برنامه های حکومت حمایت کنند رفاه، افزایش سرمایه اجتماعی و به ثمر رسیدن برنامه های اجتماعی حاصل می شود، البته ابتدایی ترین موضوع در این اصل، مشارکت عمومی است. دکتر «خوش خبر» گفت: در استان ۴۹۲ تشکل غیر دولتی وجود دارد که بخشی از آن ها فعال نیست و جز نام و نشانی از آن ها نمائنده است در حالی که برخی، اقدامات طلایی و شگفت انگیز دارند. به عقیده وی اگر ۴۹۲ تشکل فعال و پویا بودند رتبه استان در گرفتن اعتبار از مرکز، شناساندن ظرفیت ها و استفاده از توان استان اتفاق می افتاد. جا دارد که تشکل ها عملکرد خود را بررسی کنند که آیا با همه ظرفیت و توان خود کار کرده اند یا تگاهی جزیره ای و مقطعی داشتند. تشکل غیر دولتی جناح بردار نیست و برای ماندگاری باید دور از نگاه های سیاسی و با همه توان و اخلاص خود کار کنند.

مجوزها نیازمند بازنگری و بررسی

به نظر وی مجوزهایی که برای سازمان های مردم نهاد صادر شده نیاز به بازنگری و بررسی دارد چرا که در یک و نیم سال گذشته، گزارش از فعالیت سازمان های مردم نهاد دریافت نشده در حالی که مستند سازی عملکرد آن ها را ماندگار می کند اما این ضعف بزرگ وارد است که نیاز به پی سازی و تعریف چارچوب دارد تا بر مبنای آن کار کرد. ضعف محتوا و تولید، بخش دیگر سخنان دکتر خوش خبر بود که تاکید داشت کار فرهنگی باید محتوای غنی داشته باشد تا تاثیر گذار شود. با توجه به تفاوت در سطح درک جامعه و تقسیم

قبیل محتواها و از جمله بازخورد عکس های روستای تاجمیر بسیار خوب بود و می توان آن را یک گام مهم برای معرفی روستای تاجمیر، جاذبه های آن و عروسک دوتوک در عرصه ملی و بین المللی قلمداد کرد. «کاشانی» حضور در نمایشگاه بین المللی گردشگری و صنایع دستی در بهمن ۹۸ و نمایش جاذبه های گردشگری و صنایع دستی استان با تاکید بر روستاهای هدف گردشگری از دیگر فعالیت های انجمن برشمرد و ادامه داد: در انجمن گردشگری پایدار و میراث ماندگار جمعی از جوانان با انگیزه و متخصص حوزه گردشگری و میراث فرهنگی گرد هم آمدند البته عضوگیری از سراسر استان ادامه دارد و به زودی در ۱۱ شهرستان، شعبه های انجمن ایجاد شده و تمرکز بر فعالیت جوانان خلاق، با تجربه و فعال در حوزه گردشگری و صنایع دستی است. وی هدف اصلی انجمن را توسعه گردشگری و توجه به تولیدات صنایع دستی روستاهای استان خواند و افزود: انجمن یک سازمان مردم نهاد غیر انتفاعی است که احساس می کند گردشگری و توسعه صنایع دستی در معیشت مردم و اقتصاد روستاهای استان تاثیرگذار است. به گفته وی از ۲۴ اثر ثبت شده ایران در یونسکو چهار مورد در خراسان جنوبی قرار دارد که از بین آنها سه اثر در روستاها و فقط باغ اکبری در بیرجند است. قنات بلده در روستای باغستان علیا، روستای خراشاد و بیابان لوت هم در نزدیکی دهسلم و حیدآباد واقع شده و این ها نشان می دهد گردشگری استان در روستاها ظرفیت فراوانی دارد و ورود گردشگران ملی و بین المللی به روستاها در توسعه اقتصادی روستاها و هدف گذاری این انجمن نقش دارد. در این جلسه برخی فعالان حوزه گردشگری و صنایع دستی از دغدغه ها و مشکلات خود سخن گفتند و در پایان از تمیر انجمن گردشگری پایدار و میراث ماندگار رونمایی شد. گزارش ویژه

و دغدغه حفاظت از آثار تاریخی و احیا وجود داشته باشد. «مضاتی» اظهار خرسندی کرد که این رویه در استان شکل گرفته و در این سال ها موسسات مردم نهاد در حوزه میراث فرهنگی فعال و مایه دلگرمی شده است و بدون چشم داشتی. بیشترین زحمت را در این حوزه متحمل می شوند. وی با اشاره به شرایط ناشی از کرونا و قاجعه در حوزه گردشگری، تعطیلی واحدها، بدهکاری های مالی و... اظهار امیدواری کرد که افق های روشن حوزه صنایع دستی بیش تر بیش ارتقا و توسعه یابد.

اهداف و اقدامات انجمن گردشگری پایدار و میراث ماندگار استان

رئیس انجمن گردشگری پایدار و میراث ماندگار استان نیز از این مجموعه به عنوان یک سازمان مردم نهاد فعال در حوزه توسعه گردشگری و صنایع دستی یاد کرد که سال قبل بلافاصله پس از دریافت مجوز فعالیت های خود را آغاز کرد و برگزاری نمایشگاه عکس جاذبه های گردشگری بیابان لوت و روستاهای

اطراف آن در حوزه خراسان جنوبی به مناسبت چهارمین سالگرد ثبت جهانی بیابان لوت در یونسکو جزو اقدامات آن است. «کاشانی» برگزاری تور خبری با حضور خبرنگاران و عکاسان کشوری در روستای افین، انعکاس زیبایی ها و جاذبه های گردشگری این روستا در وب سایت ها و خبرگزاری ها را از دیگر اقدامات انجمن برشمرد و افزود: هدف بعدی انجمن گردشگری پایدار و میراث ماندگار روستای تاجمیر بود که با همکاری موزه عروسک و تعاونی القدير، در حوزه صنایع دستی در این روستا، محتوای دیجیتال از روستای تاجمیر تولید شد. وی با اشاره به بازدید وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از نمایشگاه عکس فجر، تاکید کرد: اثری از دو هنرمند و عضو انجمن گردشگری پایدار استان به نام رضا خالدی و ایمان بهدانی به این نمایشگاه راه یافت و توجه وزیر میراث فرهنگی را جلب کرد که این